

balance, når den blev set af et publikum på 4—500 000 mennesker. Efter hvad udvalget oplyser, ligger det tilsvarende udgiftstal nu på 300 000—375 000 kr. Da indtjeningsmulighederne ikke er steget tilsvarende, idet filmslejen beregnes procentuelt af biografernes billetindtægter, og billetpriserne ikke er undergået væsentlige ændringer, skal en dansk spillefilm således, for blot at undgå tab, ses af over 1 000 000 mennesker. Risikoen ved at optage danske film er herved blevet så betydelig, den fornødne margin for et utilstrækkeligt publikumsbesøg så ringe, at det er forbundet med stor vanskelighed at skaffe driftskapital til filmsfremstilling til veje. De nuværende muligheder for støtte af og tilskud til filmsproduktionen er ikke i stand til at afhjælpe vanskelighederne i så henseende.

Udvalget har fra de 4 store producentvirksomheder „Asa“, „Nordisk Films Kompagni“, „Palladium“ og „Saga“ indhentet oplysninger om det økonomiske udbytte pr. 31. december 1948 af 38 efter krigen producerede film under hensyntagen til de forventede indtægter af disse film efter den 31. december 1948. Disse 38 films produktions- og distribueringsomkostninger har andraget ialt 11,4 mill. kr. eller gennemsnitligt ca. 300 000 kr. pr. film, medens indtægterne kun har andraget 10,0 mill. kr. eller ca. 263 000 kr. pr. film, således at produktionen har givet et underskud på 1,4 mill. kr. eller ca. 37,000 kr. pr. film. At resultatet ikke er blevet dårligere, skyldes endda kun, at to af filmene har fået henholdsvis fuldstændig og halv fritagelse for forlystelsesafgift, således at provenuet af disse fritagelser, der beløb sig til ca. 582 000 kr., tilfaldt producenten, og at der for tre andre films vedkommende er ydet direkte statstilskud på ialt 225 000 kr. Uden denne støtte ville underskuddet have andraget 2,2 mill. kr. eller ca. 58 000 kr. pr. film. Hertil kommer, at produktionsomkostningerne inden for den periode, som oversigten dækker — tiden fra 1945 — er steget med gennemsnitlig 25—30 pct., og at oversigtens gennemsnitstal således er gunstigere, end de nuværende forhold tilsteder.

Den støtte, der nu ydes dansk filmsproduktion, er for det første adgangen til producentbiografbevillinger, fritagne for bevillingsafgift til filmsfonden. I henhold hertil har 3 af de største producenter gennem flere år haft afgiftsfri bevillinger; endvidere er der meddelt det fjerde af de største produktionsforetagender tilsagn om bevilling til at drive biograf i København i en biografbygning, der blev bombesprængt under besæt-

telsen, og som på grund af byggevanskelighederne hidtil ikke har kunnet tages i brug, men hvortil fornøden byggetilladelse nu er opnået, forøvrigt bl. a. på den betingelse, at bygningen atter af ejeren skal fjernes 10 år efter dens færdiggørelse. De omhandlede bevillinger er knyttet til det vilkår, at bevillingshaveren årlig skal fremstille 3 à 4 kulturelt og kunstnerisk værdifulde film. De 3 på producentbevillinger drevne biografer har i årene 1945—48 ialt indtjent et overskud på 2 094 000 kr.; hvis bevillingerne ikke havde været fritaget for afgift til filmsfonden, skulle der af dette overskud have været svaret ialt 870 000 kr. i afgift. Dernæst kan der ydes produktionen støtte gennem bevillingsmæssig fritagelse for forlystelsesafgiften af film, der har et videnskabeligt formål eller tjener til oplysningens fremme, jfr. nærmere herom nedenfor. Efter den gældende biograflov kan der endvidere af filmsfondens midler ydes tilskud til fremstilling af film, nemlig skolefilm, oplysende film og film af kunstnerisk og kulturelt værdifuld karakter; denne bestemmelse er navnlig anvendt til støtte af den danske kort- og dokumentarfilmsproduktion gennem Ministeriernes filmsudvalg og Dansk Kulturfilm, men også i et vist, mere begrænset omfang til fremstilling af egentlige spillefilm. Hertil kommer, at der efter den ved lov nr. 389 af 12. juli 1946 pr. 1. august 1946 stedfundne forhøjelse af forlystelsesafgiften for filmsforevisninger fra 40 til 60 pct. af nettobilletprisen årligt af staten er blevet stillet et beløb af 500 000 kr. til rådighed for undervisningsministeriet til understøttelse af kulturelt og kunstnerisk værdifulde film. Endelig kan nævnes den justitsministeren tillagte beføjelse til at forbeholde en del af biografernes forevisningstid bl. a. for danske film, som dog hidtil ikke er blevet benyttet.

Det må anses for godt gjort, at dansk films økonomiske vilkår nu er sådan, at en forøget støtte er nødvendig, hvis faren for en produktionsstandsning skal fjernes. Denne nødvendighed er begrundet i mere end øjeblikkelige eller rent forbigående forhold; selvom prisniveauet skulle falde, er det tvivlsomt, i hvilket omfang det vil kunne lykkes at gennemføre nogen væsentlig nedsættelse af produktionsomkostningerne, der allerede nu ligger betydeligt lavere end de fleste steder i udlandet.

Som ovenfor berørt meddeles der bevillingsmæssig fritagelse for forlystelsesafgift af danske film til støtte af produktionen. Disse fritagelser gives i henhold til reglerne i forlystelsesafgiftslovens § 7 om, at film, der har et videnskabeligt formål, eller som tje-